

РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО КРЕДИТУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ

©2023 САВЧЕНКО М. В., КУЗЬМИНСЬКИЙ Є. Д., ЯНІШЕВСЬКИЙ Б. С.

УДК 339.9:061.1(043.5)
JEL Classification: F30; F33; F34; G10; G20

Савченко М. В., Кузьминський Є. Д., Янішевський Б. С.

Роль міжнародного кредитування та діяльність міжнародних фінансових організацій у світі та Україні

Теоретико-методологічною базою проведення дослідження є напрацювання вітчизняних і закордонних учених. Результати отримано за рахунок застосування системи методів: метод логічного аналізу дозволив вибудувати логіку дослідження; узагальнення та синтезу – використано для формування хронологізації відносин співпраці МВФ з вітчизняною національною економікою; методи структурного та економіко-статистичного аналізу – для оцінки сучасного стану співпраці країн світу із міжнародними фінансовими організаціями. Графічний метод дозволив візуалізувати отримані результати дослідження. Статтю присвячено детальному вивченню ролі міжнародного кредитування та діяльності міжнародних фінансових організацій у країнах світу та Україні. Здійснено огляд існуючих механізмів кредитування МВФ та досліджено динаміку структури кредитування країн світу за цими механізмами. Доведено, що найбільш використовуваним механізмом кредитування є кредитний механізм «Stand-by» (SBA), що призначений для допомоги у вирішенні короткострокових проблем платіжного балансу. Здійснено аналітичний огляд найбільших позичальників МВФ географічної структури фінансової підтримки країн світу фондом. Ґрунтовний аналіз фінансових потоків до країн із низьким і середнім рівнем доходу у 2018–2022 рр. дозволив дійти висновку, що чистий приплив боргу за 2018–2022 рр. щорічно зростає на 9 %, що збільшує залежність цих країн від міжнародних фінансових організацій. У рамках співпраці України із міжнародними фінансовими організаціями досліджено взаємодію країни з МВФ, Світовим банком та ЄБРР. Авторами сформована хронологія розвитку співпраці України та МВФ. Оцінка сучасного стану співпраці Україна–МВФ підтвердила інтенсивність цих відносин за останній час як за кількістю наданих кредитів, так і за їхніми обсягами. Результатом майже тридцятирічної співпраці є отримання Україною кредитів на суму 35 млрд дол. Досліджено результати співробітництва України з ще одним найбільшим кредитором – Світовим банком. За 28 років співпраці Світовий банк заповнював Україні кошти на загальну суму понад 7,94 млрд дол. Метою надання кредитів Світовим банком та ЄБРР є стійке та всебічне відновлення економіки України у цілому й окремих галузях зокрема. Питання співпраці з міжнародними фінансовими організаціями особливо актуалізується сьогодні з огляду на обмеженість фінансових ресурсів і поступове входження держави в стадію пікових виплат за зовнішнім боргом.

Ключові слова: міжнародні фінансові організації, співробітництво, економічні відносини, міжнародні кредити, механізми кредитування, МВФ, Світовий банк ЄБРР.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-3-271-281>

Рис.: 11. Табл.: 1. Бібл.: 24.

Савченко Марина Василівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: m_savchenko@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9063-3551>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208318448>

Кузьминський Євгеній Дмитрович – студент, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: kuzmyskyi.i@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-9851-2349>

Янішевський Богдан Станіславович – студент, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: ianishevskiyi.b@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9251-1356>

UDC 339.9:061.1(043.5)
JEL Classification: F30; F33; F34; G10; G20

Savchenko M. V., Kuzmyskyi Y. D., Yanishevskiy B. S. The Role of International Lending and the Activities of International Financial Organizations in the World and in Ukraine

The theoretical and methodological basis of the research is the work of domestic and foreign scientists. The results were obtained due to the application of a system of methods: the method of logical analysis made it possible to develop the logic of the research; generalization and synthesis - to form a chronology of IMF cooperation with the domestic national economy; methods of structural and economic-statistical analysis were used to assess the current state of cooperation between the countries of the world and international financial organizations. The graphic method made it possible to visualize the obtained research results. The article is devoted to a detailed study of the role of international lending and the activities of international financial organizations in the countries of the world

and Ukraine. An overview of the existing IMF lending mechanisms was carried out and the dynamics of the lending structure of the world's countries under these mechanisms was studied. It has been proven that the most used lending mechanism is the "Stand-by" loan mechanism (SBA), which is designed to help solve short-term balance of payment problems. An analytical review of the largest IMF borrowers of the geographic structure of the fund's financial support to the countries of the world was carried out. An in-depth analysis of financial flows to low- and middle-income countries in 2018-2022 led to the conclusion that the net inflow of debt for 2018-2022 grew by 9% annually, which increases the dependence of these countries on international financial organizations. Within the framework of Ukraine's cooperation with international financial organizations, the country's interaction with the IMF, the World Bank, and the EBRD was investigated. The authors created a chronology of the development of cooperation between Ukraine and the IMF. The assessment of the current state of cooperation between Ukraine and the IMF confirmed the intensity of these relations recently, both in terms of the number of loans granted and their volume. As a result of almost thirty years of cooperation, Ukraine received loans in the amount of 35 billion dollars. The result of Ukraine's cooperation with another largest creditor - the World Bank - was studied. During 28 years of cooperation, the World Bank offered Ukraine funds totaling more than 7.94 billion dollars. The purpose of granting loans by the World Bank and the EBRD is the sustainable and comprehensive recovery of the economy of Ukraine as a whole, and of certain industries in particular. The issue of cooperation with international financial organizations is especially relevant today in view of the limited financial resources and the gradual entry of our country into the stage of peak payments for foreign debt.

Keywords: international financial organizations, cooperation, economic relations, international loans, lending mechanisms, IMF, World Bank, EBRD.

Fig.: 11. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 24.

Savchenko Maryna V. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of the Department of International Economic Relations, Vasyl Stus Donetsk National University (21 600-richchia Str., Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: m_savchenko@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9063-3551>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208318448>

Kuzmyskyi Yevhenii D. – Student, Vasyl Stus Donetsk National University (21 600-richchia Str., Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: kuzmyskyi.i@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-9851-2349>

Yanishevskiy Bohdan S. – Student, Vasyl Stus Donetsk National University (21 600-richchia Str., Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: ianishevskiy.b@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9251-1356>

Постановка проблеми. Уряди практично всіх країн світу все активніше починають використовувати зовнішні запозичення для розвитку і підтримки власних економік. Ще однією причиною необхідності використання міжнародних кредитів являється проблема дефіциту державних бюджетів. Факторами, які впливають на популяризацію цього явища, є глобалізаційні й інтернаціоналізаційні процеси, які були спровоковані розвитком міжнародних фінансово-кредитних установ й інноваційних технологій.

Міжнародні кредити відіграють значну роль у розвитку економіки країн, оскільки вони можуть сприяти стабілізації національної валюти, фінансуванню інфраструктурних проєктів, створенню робочих місць і міжнародному співробітництву. Міжнародні кредити можуть сприяти залученню іноземних інвестицій та технологій, що, своєю чергою, може прискорити економічний розвиток країни-позичальника.

Однак неправильне використання міжнародних кредитів може призвести до збільшення зовнішнього боргу, а отже, до економічної кризи. Тому країнам-позичальникам слід виважено підходити до укладання угод щодо отримання міжнародних кредитів, ретельно оцінювати ризики, будувати ефективні механізми управління боргом і враховувати довгострокові наслідки таких позичок для національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні основи генезису та еволюції міжнародних фінансових організацій, формування світової фінансової архітектури,

закономірностей функціонування міжнародних фінансових організацій, їх форми і механізми взаємодії з країнами світу були предметом наукових досліджень таких зарубіжних учених, як Дж. Ботона [1], Д. Брадлоу [2], Дж. Вільямсона [3], Д. МакДовела [4], А. Насірі [5], Д. Окампо [6], Дж. Стігліца [7], Дж. Сороса [8], Е. Трумана [9] та ін. Для вітчизняної науки питання щодо співробітництва міжнародних фінансових організацій із національними економіками – відносно новий напрям наукового дослідження, хоча швидко набув важливого теоретичного та практичного значення. Серед вітчизняних науковців питання співпраці України із міжнародними фінансовими організаціями, її переваги та недоліки досліджували у своїх працях А. Бабюк [10], Б. Данилишин [11], М. Кульбіда [12; 14], Л. Маршук [10], О. Савастеева [13], С. Сіденко [14], Л. Страпачук [10] та ін.

Однак, незважаючи на значний науковий доробок світової та вітчизняної науки, вважаємо за необхідне приділити увагу сучасному стану організації взаємовідносин національних економік та міжнародних фінансових організацій як у сучасній світовій фінансовій архітектурі, так у межах співпраці з нашою державою.

Мета статті полягає у дослідженні тенденцій, переваг і недоліків співробітництва міжнародних фінансових організацій з країнами світу та пропозиції щодо оптимізації такого співробітництва з Україною.

Досягнення зазначеної мети потребує вирішення переліку таких завдань:

- дослідження механізми взаємодії країн світу з міжнародними фінансовими організаціями;

- визначення тенденцій міжнародного кредитування України міжнародними фінансовими організаціями;
- хронологізація розвитку відносин між МВФ та Україною за 1994–2023 рр.;
- обґрунтування переваг і недоліків співпраці національних економік із міжнародними фінансовими організаціями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одними з надавачів міжнародних кредитів є міжнародні кредитно-фінансові організації – глобальні та локальні інститути, створені на основі багатосторонніх договорів. Їх завданням є регулювання міжнародних валютно-кредитних і фінансових відносин [15]. Це означає, що вони створюють механізми для світових країн для регулювання і допомоги в міжнародній валютно-фінансовій сфері. Вони також займаються дослідженням і пошуком рішень у проблемних питаннях, які стосуються міжнародної економіки.

Міжнародні кредитно-фінансові інститути працюють над розробкою стратегій дій на міжнародній арені, в питаннях фінансової й валютно-кредитної політики, нагляд за додержанням цих стратегій. Вони також допомагають у стабілізаційних процесах, які стосуються національних валют і валют декількох держав.

Отже, детальніше дослідимо діяльність деяких міжнародних фінансових організацій. МВФ – провідна організація на міжнародному кредитному ринку. МВФ надає кредити лише країнам, які мають проблеми з платіжним балансом з метою надати їм час для коригування економічної політики та відновлювального зростання, щоб запобігти збиткам в економіці або щодо інших держав – членів МВФ [15].

МВФ здійснює непільгове кредитування країн, що розвиваються, з ринковою відсотковою ставкою МВФ та пільгове кредитування для найменш розвинених країн з нульовою відсотковою ставкою (рис. 1).

Рис. 1. Механізми кредитування МВФ

Джерело: побудовано авторами на основі [16]

Історично склалося, що основна частина загальної допомоги МВФ надається саме через кредитний механізм «Stand-by» (SBA), що призначений для допомоги у вирішенні короткострокових проблем платіжного балансу (рис. 2).

На 2021 р. загальний обсяг непогашених кредитів становив 964,3 млн СПЗ (спеціальні права запозичення) або 1384,7 млн дол. США. Найбільші обсяги кредитної заборгованості МВФ мають такі країни, як Аргентина, Греція, Україна, Єгипет, Пакистан, Ірак, Туреччина (рис. 3).

Помітною виявилася і роль МВФ у ситуації з COVID-19. На подолання наслідків пандемії та пом'якшення вірусно-економічної кризи в країнах-членах МВФ надав кредитні кошти 110 млрд дол. Допомогу одержали 86 країн з Азії, Африки, Латинської Америки, пострадянські країни.

Останні статистичні дані МВФ показують, що у 2021 р. допомогу і пов'язані позики були надані 70 країнам світу на суму 24,9 трлн дол. або 18,2 трлн СПЗ (рис. 4).

За даними рис. 4 видно, що фінансова підтримка зі сторони МВФ в період кризи COVID була значною для багатьох країн світу і ще раз засвідчує важливість і користь МВФ як міжнародного фінансового інституту.

Група Світового банку (МБРР, МАР та трастові фонди) є не менш значущим учасником міжнародного кредитування. Ключова структура Світового банку – Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), акціонерний капітал якого сформований 189 країнами-членами. Крім цього, МБРР активно запозичує на ринку через випуск та обіг власних облігацій. Фінансові ресурси, що залучаються на фінансовому ринку та акумулюються в МАР та трастових фондах, є основним джерелом фінансування проектів розвитку країн.

У 2022 р. найбільшими позичальниками Міжнародного банку реконструкції та розвитку стали: Індія (зарезервовано 3,9 млрд дол.), Індонезія (2,6 млрд), Колумбія (2,13 млрд), Марокко (1,83 млрд), Аргентина (1,8 млрд),

Об'сяги кредитування

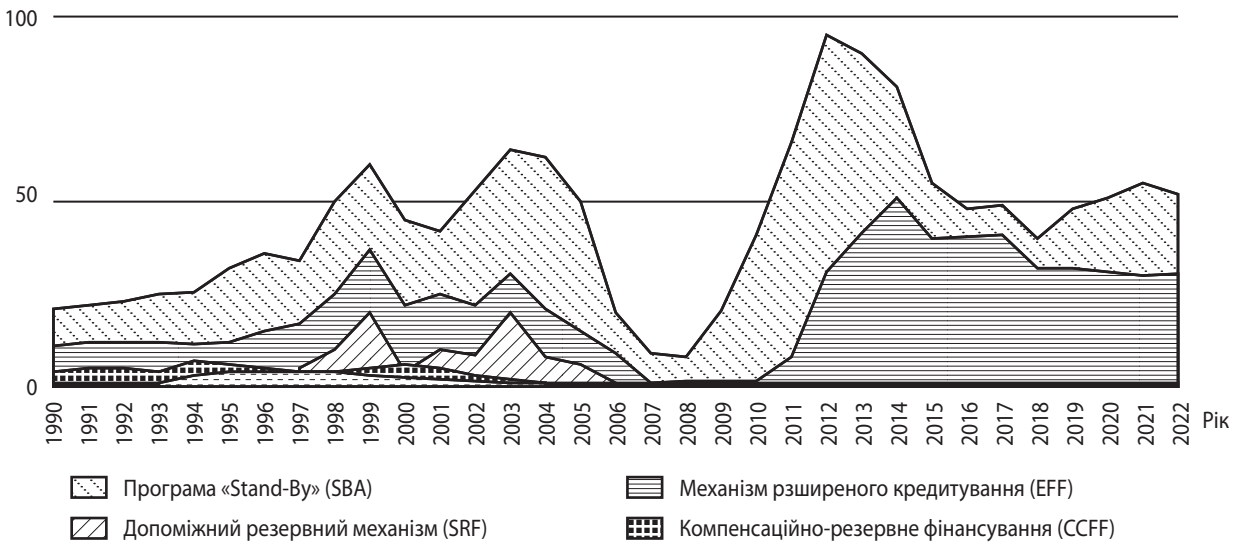

Рис. 2. Динаміка кредитування МВФ країн-членів, 1990–2022 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [16]

Обсяги запозичень, млрд СПЗ

Рис. 3. Найбільші позичальники МВФ у 2021 р., млрд СПЗ

Джерело: [16]

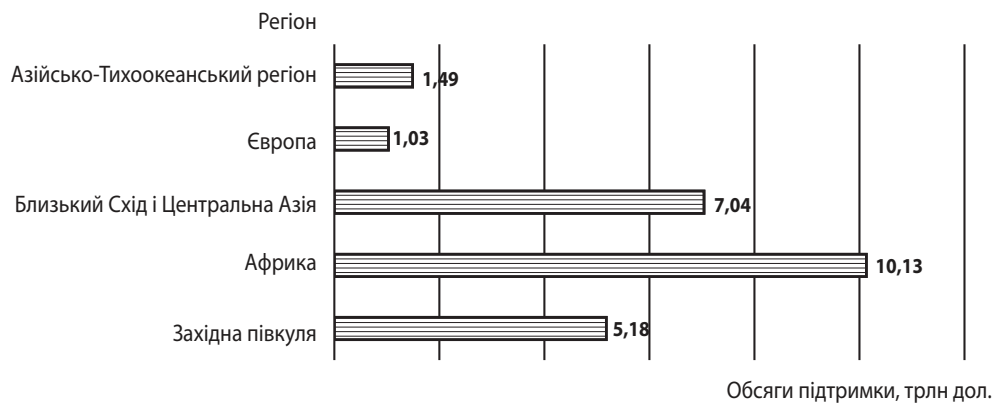

Рис. 4. Географічна структура фінансової підтримки країн світу МВФ в 2021 р., трлн дол.

Джерело: [16]

Туреччина (1,59 млрд), Філіппіни (1,58 млрд), Україна (1,57 млрд), Ангола (1,31 млрд) та ПАР (1,23 млрд).

Наступною авторитетною на міжнародному рівні фінансовою структурою є Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), який надає фінансування у формі позик та інвестицій у рамках підтримки проектів і заходів, що передбачають технічне сприяння, модернізацію та розвиток інфраструктури, пріоритетних галузей та окремих сфер виробництва, малого та середнього підприємництва, розвиток регіонів та інші структурні перетворення.

Основні тенденції розвитку фінансового ринку в 2018–2022 рр. наведено показниками табл. 1.

За даними табл. 1 видно, що чистий приплив боргу за 2018–2022 рр. щорічно зростав на 9 %. На власників облігацій та багатосторонні установи припадає 95 %. Випуск нових облігацій 123 країн з низьким і середнім рівнем доходу звітують перед DRS про рекордний рівень у 457 млрд дол. у 2020 р., що на 14 % вище, ніж у 2019 р.

При цьому на Китай припало майже половина (48 %) облігацій 2020 р. Показники боргу для країн, що відповідають вимогам DSSI, значно погіршилося за останнє десятиліття. У 2020 р. лише 44 % країн мали відношення боргу до ВНД на рівні або нижче 60 % і 7 % країн, що відповідають вимогам DSSI, перевищили 100 %. У 2020 р. 21 % країн, які

Таблиця 1

Сукупні чисті фінансові потоки до країн із низьким і середнім рівнем доходу у 2018–2022 рр., млрд дол. США

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Чисті фінансові потоки, позиковий та власний капітал	1108,2	953,8	908,6	981,3	1040,2
Відсоток від валового національного доходу, %	3,7	3,1	3	3,2	3,4
Чистий приплив боргу	574,5	400,1	435,4	470,2	498,4
Довгостроковий борг	352,4	372,3	419,4	453,0	480,1
Офіційні кредитори	81,3	64	128,6	138,9	147,2
Всесвітній банк	14,7	19,1	27,2	29,4	31,1
МВФ	30,9	21,6	46,5	50,2	53,2
Приватні кредитори	271,1	308,3	290,8	314,1	332,9
Облігації	203,6	255,2	280,1	302,5	320,7
Банківський кредит	67,5	53,1	10,7	11,6	12,2
Короткостроковий борг	222,2	27,8	16	17,3	18,3
Чисті потоки власного капіталу	533,6	553,7	473,2	511,1	541,7
Чистий приплив прямих іноземних інвестицій	496,5	505,7	434,5	469,3	497,4
Чистий приплив портфельних інвестицій	37,2	48	38,7	41,8	44,3
Зміни у резервах	84,1	-189,3	-330,4	-287	-98,4

Джерело: [16–18]

відповідають вимогам DSSI, мали відношення боргу до експорту понад 250 %.

У підсумку досліджено основні міжнародні фінансові організації, які надають кредитування Україні.

Найбільш суттєва підтримку економіки України здійснюється шляхом кредитування через Міжнародний Валютний Фонд (МВФ), який став одним із найголовніших кредиторів нашої держави.

Протягом усіх років співпраці з Україною МВФ зарекомендував себе надійним партнером нашої країни, що підтримував завжди у скрутні часи. Хронологію відносин МВФ з Україною 1994–2023 рр. наведено на рис. 5.

Динаміку кредитів МВФ Україні за 2010–2021 рр. наведено на рис. 6.

Загалом у рамках співробітництва з МВФ Україна отримала 23,9 млрд СПЗ (еквівалент 35 млрд дол.). Отже,

з початку 2013 р. кількість наданих кредитів Україні виросла вдвічі, що свідчить про збільшення підтримки МВФ, а отже, і обсягу фінансування.

Деякі представники української бізнес-спільноти наголосили, що співпраця з МВФ є ключем до економічного успіху України. Підтримка МВФ має символічну вагу і слугує лакмусовим папірцем для оцінки міжнародним співтовариством рівня антикорупційних зобов'язань України. Найбільша українська бізнес-асоціація, Європейська бізнес-асоціація, в недавньому опитуванні виявила, що інвестори відреагують негативно, якщо Україна не зможе досягти угоди з МВФ про наступний транш кредиту [21].

Відповідно до затвердженої Програми Україна взяла на себе такі зобов'язання (рис. 7).

За весь період співпраці Світовий банк схвалив для України 50 кредитів загальним обсягом 10,1 млрд дол.,

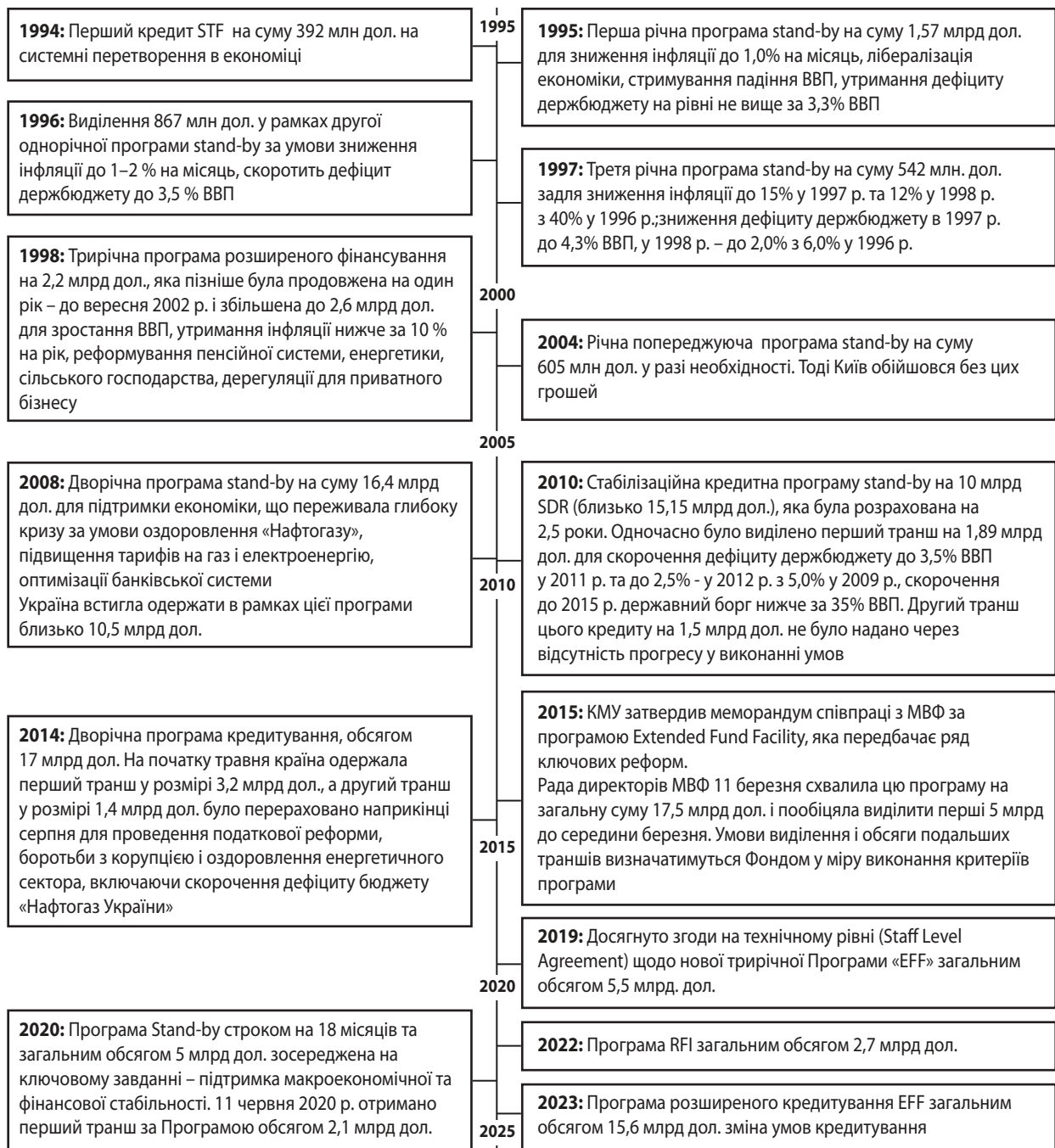

Рис. 5. Хронологія розвитку відносин між МВФ та Україною за 1994–2023 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [19]

з них США одержали 7,4 млрд дол. Переважна більшість цих фінансових ресурсів являли собою кредити на структурну перебудову та реформу фінансового сектора та подальший розвиток банківської системи.

Наразі реалізується 12 проектів, метою яких є модернізація інфраструктури, зокрема, гідроелектростанцій, передачі електроенергії, розвиток міської інфраструктури, покращення стану доріг та безпеки руху, енергоефективність, у т. ч. у сфері централізованого тепlopостачання, розвитку міської інфраструктури, модернізації системи

соціальної підтримки населення України, покращення охорони здоров'я.

За 28 років співпраці Світовий банк запропонував Україні кошти на загальну суму понад 7,94 млрд дол. (з них вже освоєно понад 5,5 млрд дол.).

Стан реалізації проектів Світового банку України показано на рис. 8.

Україна стала членом ЄБРР у 1992 р. відповідно до Закону України від 06.03.92 р. – 2402-ХІІ «Про вступ до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку ре-

Кредити МВФ, млн дол.

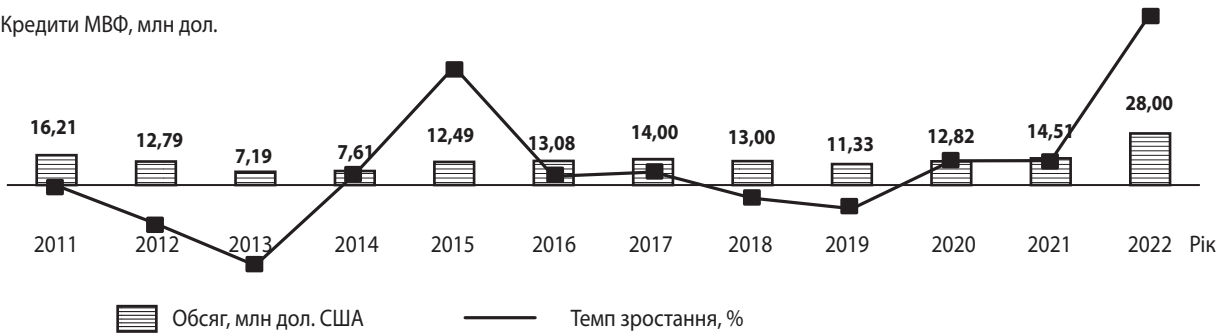

Рис. 6. Динаміка кредитів МВФ Україні за період 2011–2022 рр., млн дол.

Джерело: [20]

- 1 ▪ Затвердити план скорочення проблемних кредитів держбанків
- 2 ▪ Забезпечити перегляд всіх тарифів на опалення з повним відображенням витрат на газ, прийняти спрощений порядок зміни постачальника газу побутовими споживачами
- 3 ▪ Підготувати нові організаційні структури та системи для СТС та ГТС
- 4 ▪ Ухвалити поправки до Закону про банківську діяльність, підготовлені спільно зі спеціалістами МВФ та Світового банку
- 5 ▪ Внести зміни до положення про Фонд гарантування вкладів та закони щодо вдосконалення механізму ліквідації банків та повернення активів
- 6 ▪ Внести зміни до Закону про Верховну Раду юстиції для покращення процесу відбору її членів
- 7 ▪ Посилення корпоративного управління на державних підприємствах, у тому числі ухвалення нового корпоративного статуту НАК «Нафтогаз»
- 8 ▪ Забезпечити роботу ГТС та ГТС як двох окремих юридичних осіб з центральним та територіальним офісами, організованими за функціональним принципом
- 9 ▪ провести перевірку Державною аудиторською службою України цільового використання бюджетних коштів, пов'язаних із COVID-19

Рис. 7. Основні зобов'язання України відповідно до затвердженої програми

Джерело: [21]

конструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатосторонньої агенції з гарантування інвестицій» [22].

Метою цієї Концепції є сприяння стійкому та всебічному відновленню економіки України.

Слід зазначити, що ЄБРР фінансує як державні, так і приватні проекти. Структуру інвестиційного портфеля за відповідним критерієм наведено на рис. 9.

Слід зазначити, що ЄБРР фінансує як державні, так і приватні проекти. Структуру інвестиційного портфеля за відповідним критерієм наведено на рис. 9.

Як бачимо, у процесі співробітництва України з МФО було реалізовано безліч різних варіантів проектів як на національному рівні, так і окремі регіональні проекти або проекти підтримки окремих виробничих процесів із таких груп: проекти макроекономічної стабілізації економіки та структурних реформ в окремих галузях (системні проекти).

На рис. 10 наведено структуру кредитів ЄБРР у секторах економіки.

Таким чином, можна зробити висновок, що Україна також тісно співпрацює з окремими МФО, зокрема з МВФ, Світовим банком та ЄБРР.

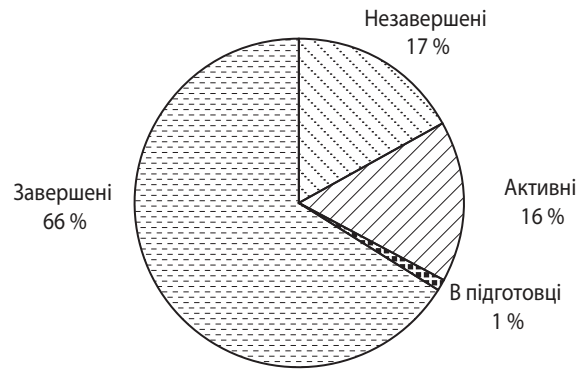

Рис. 8. Статус реалізації проєктів Світового банку України 1994–2022 рр., %

Джерело: [22]

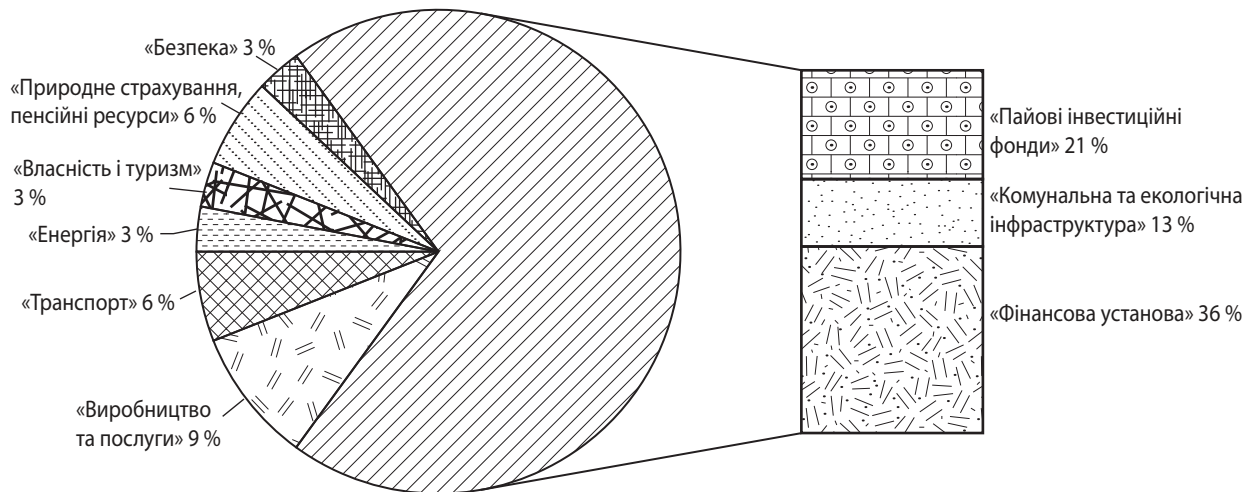

Рис. 9. Структура інвестиційного портфеля ЄБРР за категоріями осіб в 2022 р, %

Джерело: [23]

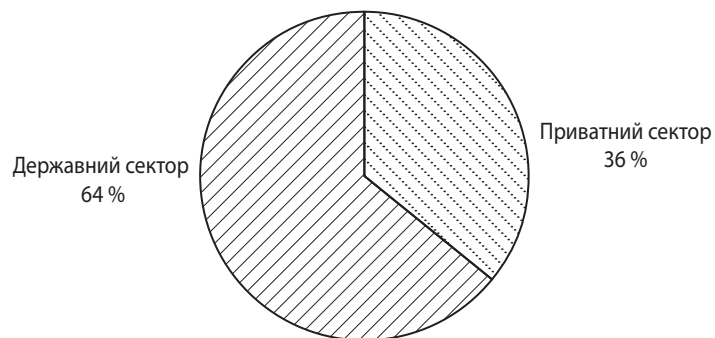

Рис. 10. Структура кредитного портфеля ЄБРР в Україні за секторами економіки в 2022 р., %

Джерело: [23]

Також відповідно до рекомендацій МВФ Україна була змушена провести певні економічні реформи, які певною мірою сприяли розвитку економіки нашої країни. Україна також активно співпрацює зі Світовим банком та ЄБРР, які реалізують в Україні певні проекти, такі як підтримка аграрного сектора, розвиток енергетики та ін. За роки незалежності України реалізовано близько ста таких

проектів, які також зробили значний внесок у розвиток нашої країни.

У підсумку пропонується дослідити обсяги наданих кредитів на відновлення інфраструктури України від іноземних кредиторів (рис. 11).

Отже, з початку війни Україна отримала сотні мільярдів доларів на підтримку та відновлення інфраструктури.

Міжнародний банк реконструкції та розвитку	<ul style="list-style-type: none"> 10 лютого 2023 р. Світовий банк оголосив про виділення Україні додаткових 50 млн дол. США грантового фінансування на відновлення транспортної інфраструктури, пошкодженої внаслідок російського вторгнення
Європейський банк реконструкції та розвитку	<ul style="list-style-type: none"> У 2022 р. ЄБРР спрямував в Україну 1,7 млрд євро та мобілізував ще 200 млн євро через банки-партнери
Європейський інвестиційний банк	<ul style="list-style-type: none"> 3 наданих 2,2 млрд євро у лютому 2022 р. 1,7 млрд євро вже використано на відбудову шкіл, доріг і лікарень. Решту – 540 млн євро – планується використати для поточних проектів
ЄС	<ul style="list-style-type: none"> ЄС з початку війни надіслав в Україну 3000 генераторів і планує надати ще 2400. З лютого 2023 р. LED-лампи стали доступні для пересічних українців у поштових відділеннях. 3 метою захисту мирного населення та відродження економічної активності в Україні ЄС виділить 25 млн євро на розмінування територій України
США	<ul style="list-style-type: none"> 20 лютого 2023 р. державний секретар США Ентоні Блінкен заявив про виділення 10 млн дол. США допомоги Україні для відновлення енергетичної системи, що потерпає від обстрілів Росії
Австрія	<ul style="list-style-type: none"> Австрія додатково виділить 5 млн євро у Фонд енергетичної підтримки України для відновлення пошкодженої енергетичної інфраструктури
Німеччина	<ul style="list-style-type: none"> 3 липня 2022 р. до України від німецьких партнерів надійшло 43 вантажі гуманітарної допомоги для потреб енергетики та відновлення енергетичної інфраструктури
Японія	<ul style="list-style-type: none"> За інформацією Міністерства енергетики України, протягом грудня 2022 р. – лютого 2023 р. Україна отримала 259 генераторів і комплектів як гуманітарну допомогу від Японії

Рис. 11. Характеристика наданих міжнародних кредитів на розвиток інфраструктури в Україні за 2022–2023 рр.

Джерело: [24]

Висновки. Отже, співпраця з міжнародними кредитними організаціями сприяє вирішенню багатьох фінансових, економічних і соціальних проблем в Україні. Крім того, це свідчить про прагнення України інтегруватися у світову економіку та допомагає робити суттєві кроки у цьому напрямі. Метою політики співробітництва з міжнародними кредитними організаціями має стати забезпечення рівноправної участі у міжнародних інтеграційних процесах за рахунок ефективного залучення та використання кредитних ресурсів, створення умов для сталого економічного зростання та формування сучасної ринкової економіки.

Міжнародні кредити можуть сприяти залученню іноземних інвестицій та технологій, що, своєю чергою, може прискорити економічний розвиток країни-позичальника.

Однак неправильне використання міжнародних кредитів може призвести до збільшення зовнішнього боргу, а отже, до економічної кризи. Тому країнам-позичальникам слід дбайливо підходити до укладання угод по отриманню міжнародних кредитів, ретельно виважувати відносні ризики, будувати ефективні механізми управління боргом та враховувати довгострокові наслідки таких позичок для національної економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Boughton J. M. Silent revolution: the International Monetary Fund, 1979–1989. Washington D. C. : IMF, 2001. P. 1156. DOI: 10.5089/9781557759719.071

2. Bradlow D., Hunter D. *International Financial Institutions and International Law*. New York : Kluwer Law International, 2010. URL: <http://surl.li/kyseq>
3. Williamson J. A. (2008). *Short History of the Washington Consensus // The Washington Consensus Reconsidered: Towards a New Global Governance* / N. Serra, J. Stiglitz. Oxford : Oxford University Press. 366 p. P. 14–30. URL: <http://surl.li/kysfh>.
4. McDowell D. *Brother, Can You Spare a Billion? (The United States, the IMF, and the International Lender of Last Resort)*. Oxford : Oxford University Press, 2017. URL: <http://surl.li/kysfp>
5. Naciri A. *The Governance Structures of the Bretton Woods Financial Institutions*. Montreal : Springer, 2018. URL: <http://surl.li/kysgc>
6. Ocampo J. A., Titelman D. *Regional Monetary Cooperation in Latin America*. ADBI Working Paper. Tokyo : ADBI, 2012. URL: <http://surl.li/kysgt>
7. Stiglitz J. *Globalization and Its Discontents Revisited: Anti-Globalization in the Era of Trump*. New York : W. W. Norton & Company, 2018. 528 p. URL: <http://surl.li/kysho>
8. Сорос Дж. Відкрите суспільство. Реформування глобального капіталізму. Харків : Фоліо, 2018. 363 с.
9. Truman E. *Reforming the IMF for the 21st Century*. Washington D. C. : Institute of International Economics, 2006. P. 31–126. URL: <http://surl.li/kysip>
10. Маршук Л. М., Бабюк А. В., Страпачук Л. В. Вплив міжнародних інституцій на фінансовий стан України в умовах воєнного часу. *Економіка і суспільство*. 2022. № 37. URL: <http://surl.li/kysix>
11. Данилишин Б. М. Співробітництво з МВФ: проблеми і перспективи. URL: https://zn.ua/ukr/macrolevel/spivrobitnictvo-z-mvf-problemi-i-perspektivi-_html
12. Кульбіда М. В. Напрями вдосконалення співробітництва України та МВФ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. № 22 (2). С. 50–54. URL: <http://surl.li/kysjo>
13. Савастієєва О. М. Фінансові взаємовідносини України і Міжнародного валютного фонду в умовах війни. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2022. Т. 21. Вип. 2 (51). DOI: 10.18524/2413-9998.2022.2(51).2743713
14. Сіденко С., Кульбіда М. Міжнародні фінансові організації у процесах економічної модернізації країн. *Міжнародна економічна політика*. 2020. № 1–2 (32–33). С. 100–136. DOI: 10.33111/iep.2020.32_33.05
15. International financial institutions // Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/International_financial_institutions
16. International Monetary Fund. URL: <https://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52>
17. *Європейський банк реконструкції та розвитку (2023)*. URL: <https://www.ebrd.com/ru/home.html>
18. *Світовий банк (2023)*. URL: <https://data.worldbank.org/>
19. *Міжнародний валютний фонд // Міністерство фінансів України*. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mvf>
20. Use of IMF credit (DOD, current US\$) (2021). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/DT.DOD.DIMF.CD>
21. IMF Annual Report 2020 (2020). URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2020/eng/spotlight/covid-19/>
22. *Світовий банк в Україні (2021)*. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099547405052230400/pdf/IDU063b2f81900861047a70b5540e3e950f93a8c.pdf>
23. *Проекти ЄБРР*. URL: <https://mof.gov.ua/uk/ebrr>
24. *Мінфін: У 2022 році Уряд інвестує в розвиток інфраструктури 141,8 млрд грн* <https://www.kmu.gov.ua/news/minfin-u-2022-roci-uryad-investuye-v-rozvitok-infrastrukturi-1418-mlrd-grn>

REFERENCES

- Boughton, J. M. *Silent revolution: the International Monetary Fund, 1979-1989*. Washington D. C.: IMF, 2001. DOI: 10.5089/9781557759719.071
- Bradlow, D., and Hunter, D. "International Financial Institutions and International Law". New York : Kluwer Law International, 2010. <http://surl.li/kyseq>
- Danylyshyn, B. M. "Spivrobitnytstvo z MVF: problemy i perspektyvy" [Cooperation with the IMF: Problems and Prospects]. https://zn.ua/ukr/macrolevel/spivrobitnictvo-z-mvf-problemi-i-perspektivi-_html
- "IMF Annual Report 2020". <https://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2020/eng/spotlight/covid-19/>
- "International financial institutions". Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/International_financial_institutions
- International Monetary Fund. <https://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52>
- Kulbida, M. V. "Napriamy vdoskonalennia spivrobitnytstva Ukrainy ta MVF" [Directions for Improving Cooperation between Ukraine and the IMF]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Ser. Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*. 2018. <http://surl.li/kysjo>
- "Minfin: U 2022 rotsi Uriad investuie v rozvytok infrastruktury 141,8 mlrd грн" [Ministry of Finance: In 2022, the Government Will Invest UAH 141.8 Billion in Infrastructure Development]. <https://www.kmu.gov.ua/news/minfin-u-2022-roci-uryad-investuye-v-rozvitok-infrastrukturi-1418-mlrd-grn>
- "Mizhnarodnyi valiutnyi fond" [International Monetary Fund]. *Ministerstvo finansiv Ukrainy*. <https://mof.gov.ua/uk/mvf>
- Marshuk, L. M., Babiuk, A. V., and Strapachuk, L. V. "Vplyv mizhnarodnykh instytuttsii na finansovyi stan Ukrainy v umovakh voiennoho chasu" [The Influence of International Institutions on the Financial Condition of Ukraine in Wartime Conditions]. *Ekonomika i suspilstvo*. 2022. <http://surl.li/kysix>
- McDowell, D. "Brother, Can You Spare a Billion? (The United States, the IMF, and the International Lender of Last Resort)". Oxford : Oxford University Press, 2017. <http://surl.li/kysfp>
- Naciri, A. "The Governance Structures of the Bretton Woods Financial Institutions". Montreal : Springer, 2018. <http://surl.li/kysgc>
- Ocampo, J. A., and Titelman, D. "Regional Monetary Cooperation in Latin America". ADBI Working Paper. Tokyo : ADBI, 2012. <http://surl.li/kysgt>
- "Proekty IEBRR" [EBRD Projects]. <https://mof.gov.ua/uk/ebrr>
- "Svitovyi bank v Ukraini. 2021" [The World Bank in Ukraine. 2021]. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099547405052230400/pdf/IDU063b2f81900861047a70b5540e3e950f93a8c.pdf>
- Savastieieva, O. M. "Finansovi vzaiemovidnosyny Ukrainy i Mizhnarodnoho valiutnoho fondu v umovakh viiny" [Financial Relations between Ukraine and the International Monetary Fund in Wartime Conditions]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, vol. 21, no. 2(51) (2022). DOI: 10.18524/2413-9998.2022.2(51).2743713

Sidenko, S., and Kulbida, M. "Mizhnarodni finansovi orhanizatsii u protsesakh ekonomichnoi modernizatsii krain" [International Financial Organizations in the Processes of Economic Modernization of Countries]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, no. 1-2(32-33) (2020): 100-136.

DOI: 10.33111/iep.2020.32_33.05

Soros, Dzh. *Vidkryte suspilstvo. Reformuvannia hlobalnoho kapitalizmu* [Open Society. Reforming Global Capitalism]. Kharkiv: Folio, 2018.

Stiglitz, J. "Globalization and Its Discontents Revisited: Anti-Globalization in the Era of Trump". New York : W. W. Norton & Company, 2018. <http://surl.li/kysho>

Svitovyi bank. 2023. <https://data.worldbank.org/>

Truman, E. "Reforming the IMF for the 21st Century". Washington D. C. : Institute of International Economics, 2006. <http://surl.li/kysip>

"Use of IMF credit (DOD, current US\$). 2021". <https://data.worldbank.org/indicator/DT.DOD.DIMF.CD>

Williamson, J. A. "Short History of the Washington Consensus". *The Washington Consensus Reconsidered: Towards a New Global Governance*. 2008. <http://surl.li/kysfh>

Yevropeyskyi bank rekonstruktsii ta rozvytku. 2023. <https://www.ebrd.com/ru/home.html>

Стаття надійшла до редакції 11.08.2023 р.